

Szakmai beszámoló
A Somló-vidék népzenejének oktatása Kiscsöszön
CSSP-ZENEOKTAT-2023-0009

Az Apte Művészeti Egyesület – Néptáncosok Baráti Köre népzeneoktatási programja a Csoóri Sándor Alapnak köszönhetően hosszú ideje, egészen pontosan 2020 óta zajlik, így az ide járó gyermekek között lassan olyanok is vannak, akik meglepően ügyesen bánnak a hangszerükkel. Sőt, tavaly zenekarok is szerveződtek, a három tagú Kósa Banda és Vidolin együttes néptáncos tanítványoknak is húzta már a talpalávalót. Ahhoz képest, hogy a kezdők népzenei oktatása Kiscsöszön és környékén korábban egyáltalán nem volt jelen, mindez nem is olyan kis eredmény. A népzeneoktatás kiindulópontját a Balla Zoltán Alapfokú Művészeti Iskola népzene tanszakán végzett munka jelentette, innen kerültek ki azok a gyerekek, akik hosszabb távon is megmaradtak a magyar néphagyomány zenei kultúrájának bűvöletében. A Csoóri Sándor Alapból elnyert összegek ennek a folyamatnak 2020 óta hathatós előre mozdítói, így reményeink szerint nem kell aggódnunk a képzésen résztvevők számának csökkenése miatt. Ha az aktuális pályázat támogatott tevékenységhez való további hozzájárulását vizsgáljuk, mindenképpen szót kell ejtenünk arról is, hogy a programban résztvevő gyermekek zenei oktatásán túl a projekt egyéb képességek és kompetenciák fejlesztését is lehetségessé tette. Az iskolán kívüli órák minél inkább strukturált és rendszeres természete szinte magával hozza a figyelemzavar enyhülését, illetve a koncentrációval eltöltött idő megnyúlását. Márpedig ezekre a formális oktatás berkein belül is nagy szükség van, vagyis a pályázat keretei között végzett tevékenységről egyértelműen kimutatható, javított a gyermekek iskolai teljesítményén. A zenetanulás továbbá bizonyítottan együtt jár a multiszenzoros feldolgozás fejlődésével, vagyis többféle inger (látás, hallás, tapintás) együttes befogadásának gyorsulásával, így kifejezetten ajánlott a sajátos nevelési igényű gyermekek számára. Mindemellett a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzet kompenzálásában is jelentős szerepet játszik. A CSSP-ZENEOKTAT-2023-0009 azonosítószámú projekt a fentieknek megfelelően nemcsak a gyermekek mozgáskoordinációs képességeit fejlesztette, hanem mentális kompetenciáikat is. Végezetül arról sem szabad megfeledkezni, hogy zeneiskolába beiratkozni a Kiscsösztől mintegy 20 km-re lévő Celldömölkön lehet legközelebb. A támogatás és a nyomában járó tevékenység ilyen kis faluban való megjelenése, s az, hogy tapasztalt zenészeket tudunk alkalmazni, igazi kiváltság az itt élők számára. Továbbra is bízunk a pozitív elbírálás

folyamatosságában, valamint a résztvevők lendületének kitartásában, amely ha megmarad, idővel létrejöhet az első itteni kötődésű népzeneke.

A projektidőszak egyik legnagyobb eredményének azt tartjuk, hogy korábban kialakított tevékenységi formákat, illetve a hozzá kapcsolt szakembereket meg tudtuk tartani. Márpedig az effajta stabilitás rendkívül fontos mind tanuló, mind oktató szempontból, hiszen enélkül a mester-tanítvány viszony nem tud kialakulni. Bámféle zeneoktatásban csak hosszútávon mutatható fel figyelemre méltó eredmény, s különösen így van ez a népzene esetében, amelynek lüktetése jelentősen eltér a popkultúrában, illetve klasszikus muzsikában megszokottól. Talán ez az oka annak, hogy zenei előképzettség esetén is sokaknak meggyűlik a baja a tradicionális magyar népzene elsajátításával. Ha az eredményeket tovább akarjuk sorolni, arról sem érdemes megfeledkezni, hogy a támogatási időszakban a saját vidékünk hangszeres hagyományát ápoltuk. A Somló-vidék népzenejének oktatása Kiscsőszön címmel futó projektünkben főleg a vonós hangszerekre koncentráltunk, ugyanakkor egyéb instrumentumok is bevonásra kerültek. Mindemellett zenei oktatási programunk szorosan kapcsolódott partnerünk, az Új Szövetség a Magyar Néphagyományért nevű egyesület táncbéli sorozatához, vagyis a résztvevők azt is láthatták, mit jelent bandában zenélni, szórakozni vágyóknak a talpalávalót húzni. A tanulók ezen felül igazi példaképekkel is találkozhattak, olyan szakemberekkel, akik a hazai folklór meghatározó személyiségei. Ők az alábbiak voltak:

- Czaier Péter;
- Sulák Gergely;
- Kalász Máté.

Mindemellett a projekt olyan feladatokkal is járt, amelyek teljesítését ugyan nehezebb megvalósultként elkönyvelni, ugyanakkor legalább olyan fontosak, mint a fentebb említettek. Ezek közül elsődleges prioritással bírt a helyi identitás megerősítése. A kistérség lakóinak településükhöz való kötődését nagymértékben meghatározza, mennyire látják megoldottnak saját és családjuk tagjainak előmenetelét. Ebbe az előmenetelbe a kultúrával való ellátottság is beleértendő, amihez a megvalósított projekt nem kis mértékben járult hozzá. Végezetül azt is az eredmények között tartjuk számon, hogy a projekt nyomán újabb fiatal generációk léptek be a magyar paraszti hagyomány örökségének területére. Bárhonnan nézzük, talán ez a pályázati időszak legnagyobb eredménye. A beadott tervekhez képest minimális változtatásra volt szükség: a csökkentett támogatás nem tette lehetővé, hogy a távolabbról érkező oktatók tiszteletdíját kifizessük, így Császár Dominik és Császárné Borzavári Róza kurzusát nem hirdettük meg.

KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS
MINISZTERIUM

NEMZETI KULTURÁLIS
TÁMOGATÁSKEZELŐ